

Κλινική εξέταση Αγγελάδας

Δημήτριος Γκουγκουλής

Κλινική εξέταση και μεταχείριση βοοειδών

- Λήψη ιστορικού
 - Ατομικό
 - Σε επίπεδο εκτροφής
- Ικανότητα σύλληψης και συγκράτησης
 - Οδηγίες σε βοηθούς/ προσωπικό μονάδας
- Εκτίμηση θρεπτικής κατάστασης
 - Αξιολόγηση σε σχέση με παραγωγική κατεύθυνση και αναπαραγωγικό στάδιο
- Λήψη αίματος, ούρων και κοπράνων
- Εκτέλεση συγκεκριμένων δοκιμών
- Εγχύσεις φαρμάκων, ενδομυϊκά, υποδόρια, ενδοφλέβια, ενδομητριάια και ενδομαστικά

Εισαγωγή

- Η κλινική εξέταση απαιτεί μια βασική γνώση ανατομίας και φυσιολογίας για να είμαστε σε θέση να κατανοήσουμε το «τι μας λέει η αγελάδα» .
 - Η γνώση του τι είναι φυσιολογικό είναι καθοριστική για να είμαστε σε θέση να αναγνωρίσουμε και να αξιολογήσουμε το τι δεν είναι.
- Το σωστό ιστορικό δηλαδή ένα αρχείο των ευρημάτων προηγούμενων παρατηρήσεων ή εξετάσεων και ένα καταγεγραμμένο ημερολόγιο θεραπείας, συμβάλλει:
 - Κλειδί στην επιτυχία της διάγνωσης
 - Μείωση του χρόνου διάγνωσης

Ξεκινώντας την κλινική εξέταση

- Είναι σημαντικό να επιλέξουμε έναν τόπο για την εξέταση με κατάλληλη συγκράτηση/ περιορισμό του ζώου και καλό φωτισμό
 - δυνατότητα να τοποθετήσετε τα εργαλεία μας σε σημείο όπου άλλα ζώα δεν θα τα ενοχλήσουν.
- Πάντα αφήνουμε το ζώο να ηρεμήσει πριν το εξετάσουμε κυρίως μετά από μετακίνηση του στο χώρο συγκράτησης.
- Προσεγγίζουμε το ζώο από πίσω αντί από το κεφάλι.
 - Είναι κρίσιμο να αναπτύξουμε έναν σταθερό τρόπο εξέτασης.
 - Μπορούμε να αλλάξουμε τη σειρά εξέτασης εξετάζοντας πρώτα τη δεξιά αντί της αριστερής πλευράς.
 - Αυτό δεν έχει καμία επίδραση στην ακρίβεια της εξέτασης και δεν «χάνουμε ευρήματα».
- Δεν παραλείπουμε κάποια βήματα στην εξέταση επειδή βρισκόμαστε μπροστά σε μια προφανή διάγνωση!
- Μια καλή εξέταση θα διαρκέσει τουλάχιστον 5 λεπτά.

Επισκόπηση - Γενική εμφάνιση και στάση

- Φυσιολογική αγελάδα:

- Ευδιάθετη,
- Με την ομάδα
- Κεφάλι ψηλά
- Αυτιά ψηλά
- Στέκεται ευθυτενής
- Περπατάει χωρίς κύφωση
- Μηρυκάζει
- Κινείται άνετα
- Σηκώνεται εύκολα

- ▶ Μη Φυσιολογική αγελάδα:

- ▶ Αργή, αδρή
- ▶ Μόνη
- ▶ Κεφάλι χαμηλά
- ▶ Αυτιά κρεμασμένα
- ▶ Μαζεμένη
- ▶ Στάση σε ένα πόδι
- ▶ Δε μηρυκάζει
- ▶ Αργή στη μετακίνηση
- ▶ Κρατάει την ουρά ψηλά
- ▶ Τρισμός δοντιών
- ▶ Εκτείνει το λαιμό
- ▶ Κλωτσάει την κοιλιά
- ▶ Αναπνέει με το στόμα ανοιχτό

Επισκόπηση - Γενική εικόνα

▶ Κανονική αγελάδα:

- ▶ Κατάσταση σώματος καλή
- ▶ Γυαλιστερό, επίπεδο τρίχωμα
- ▶ Μάτια λαμπερά, ανοιχτά
- ▶ Γεμάτη κοιλιά
- ▶ Καθαρή ουρά, περιοχή περινέου και πίσω μέρος μαστού

• Προβληματική αγελάδα:

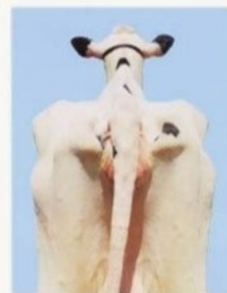
- Αδύνατη
- Θαμπό και ανορθωμένο τρίχωμα
- Μάτια θαμπά, ενόφθαλμο ή πρησμένα
- Κοιλιά διογκωμένη ή ρηχή
- Περιοχή περινέου λερωμένη από κόπρανα ή εκκρίσεις

Δείκτης θρεπτικής κατάστασης

No Matter How You Look At It...

Body Condition Scoring

...Is An Important Part of Modern Dairy Management.

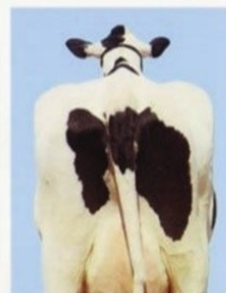
BCS = 1

Deep cavity around tailhead. Bones of pelvis and short ribs sharp and easily felt. No fatty tissue in pelvic or loin area. Deep depression in loin.

BCS = 2

Shallow cavity around tailhead with some fatty tissue lining it and covering pin bones. Pelvis easily felt. Ends of short ribs feel rounded and upper surfaces can be felt with slight pressure. Depression visible in loin area.

BCS = 3

No cavity around tailhead and fatty tissue easily felt over whole area. Pelvis can be felt with slight pressure. Thick layer of tissue covering top of short ribs which can still be felt with pressure. Slight depression in loin area.

BCS = 4

Folds of fatty tissue are seen around tailhead with patches of fat covering pin bones. Pelvis can be felt with firm pressure. Short ribs can no longer be felt. No depression in loin area.

BCS = 5

Tailhead is buried in thick layer of fatty tissue. Pelvic bones cannot be felt even with firm pressure. Short ribs covered with thick layer of fatty tissue.

Elanco Animal Health
A Division of Eli Lilly and Company
Lilly Corporate Center
Indianapolis, Indiana 46285, U.S.A.

ELANCO
ANIMAL HEALTH

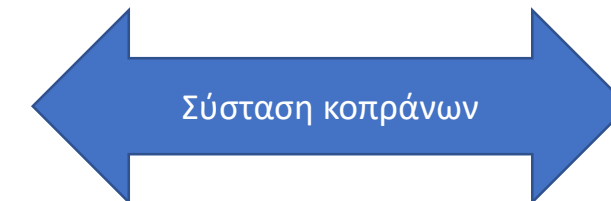
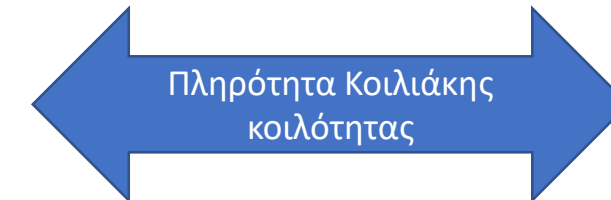
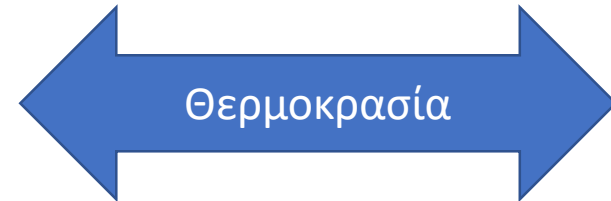
Βήμα 1: Εξέταση από την περιοχή της ουράς προς τα εμπρός

Φυσιολογική

- Μεταξύ 38,6 και 39,2 °C

- ▶ Φυσιολογική μικρή βύθιση πίσω από τα πλευρά
- ▶ Το κάτω τμήμα της κοιλιάς είναι στρογγυλεμένο

- ▶ Στέκεται σε ένα σωρό
- ▶ Έχει συνοχή
- ▶ Καφέ χρώμα

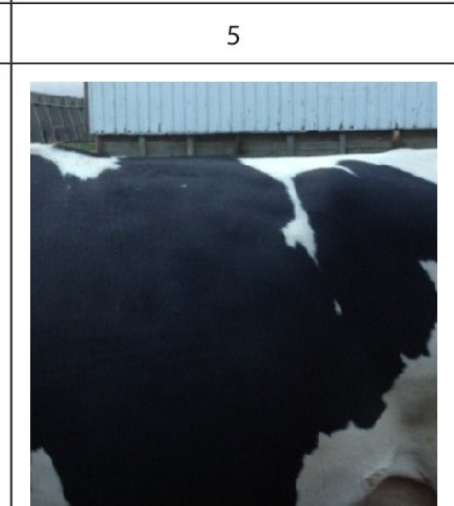
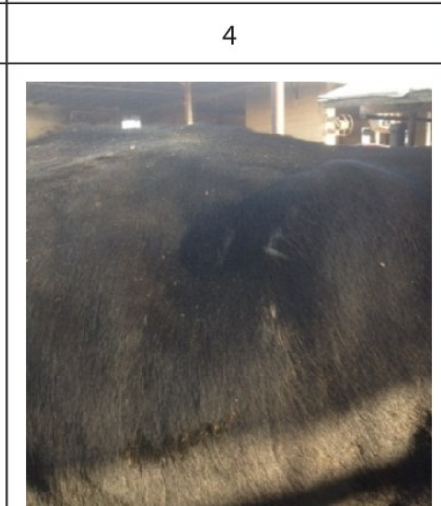
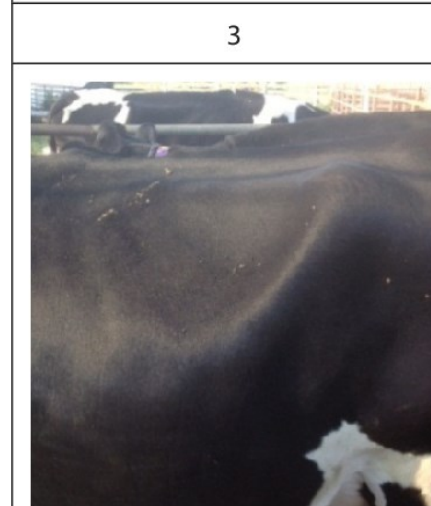

Μη φυσιολογική

- < 38,6 °C υποθερμία
- > 39,2 °C πυρετός ?
- Σε ζεστό καιρό, > 39,7 °C

- ▶ Ο χώρος πίσω από τα πλευρά είναι έντονα βαθύς
- ▶ Το κάτω κοιλιακό τοίχωμα έχει συρρικνωθεί
- ▶ Η αριστερή πλευρά είναι πρησμένη (φούσκωμα)

- ▶ Υδαρής
- ▶ Δυσάρεστη οσμή
- ▶ Βλεννώδης
- ▶ Αίμα
- ▶ Μαύρος χρωματισμός

Βήμα 1: Εξέταση από την περιοχή της ουράς προς τα εμπρός

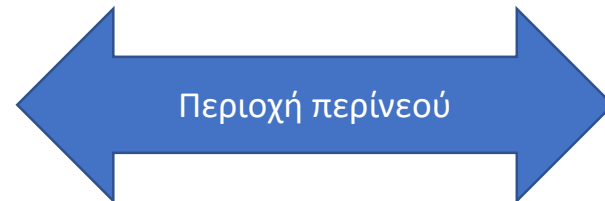
Φυσιολογική

- 18 - 32 αναπνοές/λεπτό
- Ομοιόμορφο πρότυπο αναπνοής
- Οι μόσχοι 20 – 40 / λεπτό

Μη φυσιολογική

- Ταχύπνοια /λαχάνιασμα
- Κράτά την αναπνοή μετά την εισπνοή
- Ροχαλίζει (θορυβώδης αναπνοή)
- Κυρίως κοιλιακή αναπνοή
- Καθόλου θωρακική αναπνοή
- Βήχας

▶ Καμία οσμή

▶ Εκκρίσεις: διαφανείς, θολές ή καφέ και πηχτές

▶ Χροιά βλεννογόνου ρόδινη

▶ Δυσωδία

▶ Λεπτόρρευστες αιμορραγικές εκκρίσεις

▶ Ωχροί ή σκουρόχρωμοι βλεννογόνοι

▶ Ρυπαρή περιοχή

Βήμα 1: Εξέταση από την περιοχή της ουράς προς τα εμπρός

- Θερμομέτρηση:
- Ποτέ μην παίρνετε θερμοκρασία μετά από βραχιόνια ψηλάφηση .
 - Ο αέρας εισέρχεται στο πρωκτό μετά την αφαίρεση του βραχίονα, προκαλώντας ένα πιο δροσερό περιβάλλον και μια παραπλανητική μέτρηση
- Τοποθετούμε ολο το θερμόμετρο στο απευθυσμένο
 - Ένα μη δεμένο θερμόμετρο θα πέσει εύκολα.
- Οι αγελάδες με υπασβεστιαμία χάνουν τη δυνατότητά τους να ρυθμίζουν τη θερμοκρασία του σώματος τους.
 - Εάν το περιβάλλον είναι κρύο, η θερμοκρασία της αγελάδας θα είναι κάτω από το φυσιολογικό.
- Όταν εκτίθεται σε ζεστές συνθήκες ή άμεσο ηλιακό φως σε ζεστή μέρα, ή μετά από έντονη άσκηση, η αγελάδα μπορεί να φαίνεται πως έχει πυρετό.
 - Διαφοροποίηση πυρετού vs υπερθερμίας
- Επανάληψη της θερμομέτρησης οπωσδήποτε και το βράδυ... κιρκάδιος ρυθμός

Βήμα 1: Εξέταση από την περιοχή της ουράς προς τα εμπρός

- Πληρότητα κοιλιακής κοιλότητας
 - Η διόγκωση της αριστερής πλευράς μπορεί να υποδείξει μετεωρισμό, τραυματική κεκρυφαλοπεριτονίτιδα ή μετατόπιση ηνύστρου αριστερά.
 - Η διόγκωση της δεξιάς πλευράς μπορεί να υποδείξει στροφή και διάταση ηνύστρου ή διάταση του τυφλού
 - Ετερόπλευρη διάταση υποδηλώνει πλήρη στάση της προώθησης του εντερικού περιεχομένου άλλα και προχωρημένη εγκυμοσύνη ή υδρωπική μήτρα
- Κόπρανα
 - Τα "φυσιολογικά" κόπρανα ποικίλλουν ανάλογα με το πρόγραμμα διατροφής.
 - Διατροφή με χονδροειδή τροφές θα αποδώσει σκληρά κόπρανα.
 - Υψηλής παραγωγής αγελάδες με διατροφή πλούσια σε δημητριακά θα έχουν περισσότερο υδαρή κόπρανα
 - Η διάρροια υποδηλώνει ερεθισμό του εντέρου από βακτήρια, ιούς, παράσιτα ή τοξίνες (όπως μυκοτοξίνες).
 - Διαρροϊκές κενώσεις με αέρια υποδηλώνουν ερεθισμό του παχέος εντέρου εξαιτίας υψηλής συγκέντρωσης σιτηρών στη διατροφή.
 - Τα βλενώδη κόπρανα προέρχονται από το παχύ έντερο.
 - Αιμορραγικά (κόκκινα) κόπρανα υποδηλώνουν εντερική αιμορραγία. Μαύρα, πηχτά κόπρανα αποτέλεσμα αιμορραγίας στο ήνυστρο (άνωτερο πεπτικό) ως αποτέλεσμα ελκών.

Βήμα 1: Εξέταση από την περιοχή της ουράς προς τα εμπρός

- Αναπνοή Το πρότυπο της αναπνοής είναι σημαντικό.
 - Ρηχές και κοφτές αναπνοές συνδέονται με πόνο.
 - Κοιλιακή Αναπνοή μπορεί να υποδείξει πόνο στο στήθος, όπως από ξένο σώμα.
 - Το λαχάνιασμα μπορεί να υποδείξει έντονο πόνο (συνήθως με μουγκρητά) ή πνευμονία.
- Λήψη σφυγμού
 - Είναι δυνατόν να ληφθεί ο σφυγμός μιας αγελάδας από την ουρά της.
 - Στο χρόνο της θερμομέτρησης.
 - Χρησιμοποιώντας την άκρη του μέσου σας δακτύλου, ασκήστε απαλή πίεση στην κάτω πλευρά της ουράς κοκκυγική αύλακα 15-30 εκατοστά κάτω από τη βάση της ουράς.
 - Με τη σωστή πίεση, θα ψηλαφιστέ το σφυγμό της κοκκυγικής αρτηρίας.

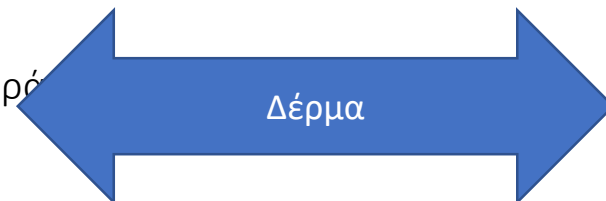
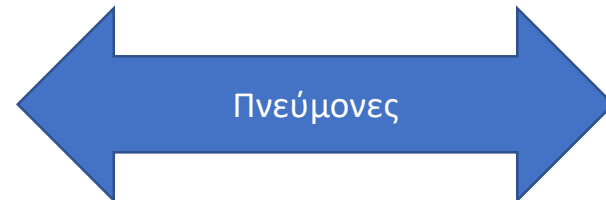
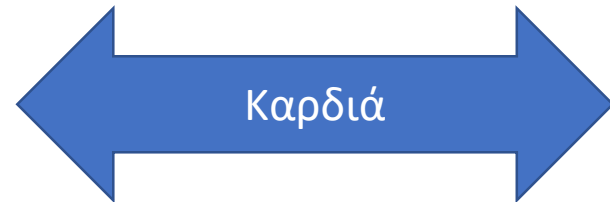
Βήμα 2: Εξέταση από την αριστερή πλευρά του ζώου

Φυσιολογική

- Καρδιακοί παλμοί : 60-80/ λεπτό
- Μόσχοι: 72-100/λεπτό

- ▶ 18 - 32 αναπνοές/λεπτό
- ▶ Ομοιόμορφο πρότυπο αναπνοής
- ▶ Οι μόσχοι 20 – 40 / λεπτό

- ▶ Η πτύχωση του δέρματος δέρμα στην περιοχή του τραχήλου, επιστρέφει σταθερό σε λιγότερο από ένα δευτερόλεπτο

Μη φυσιολογική

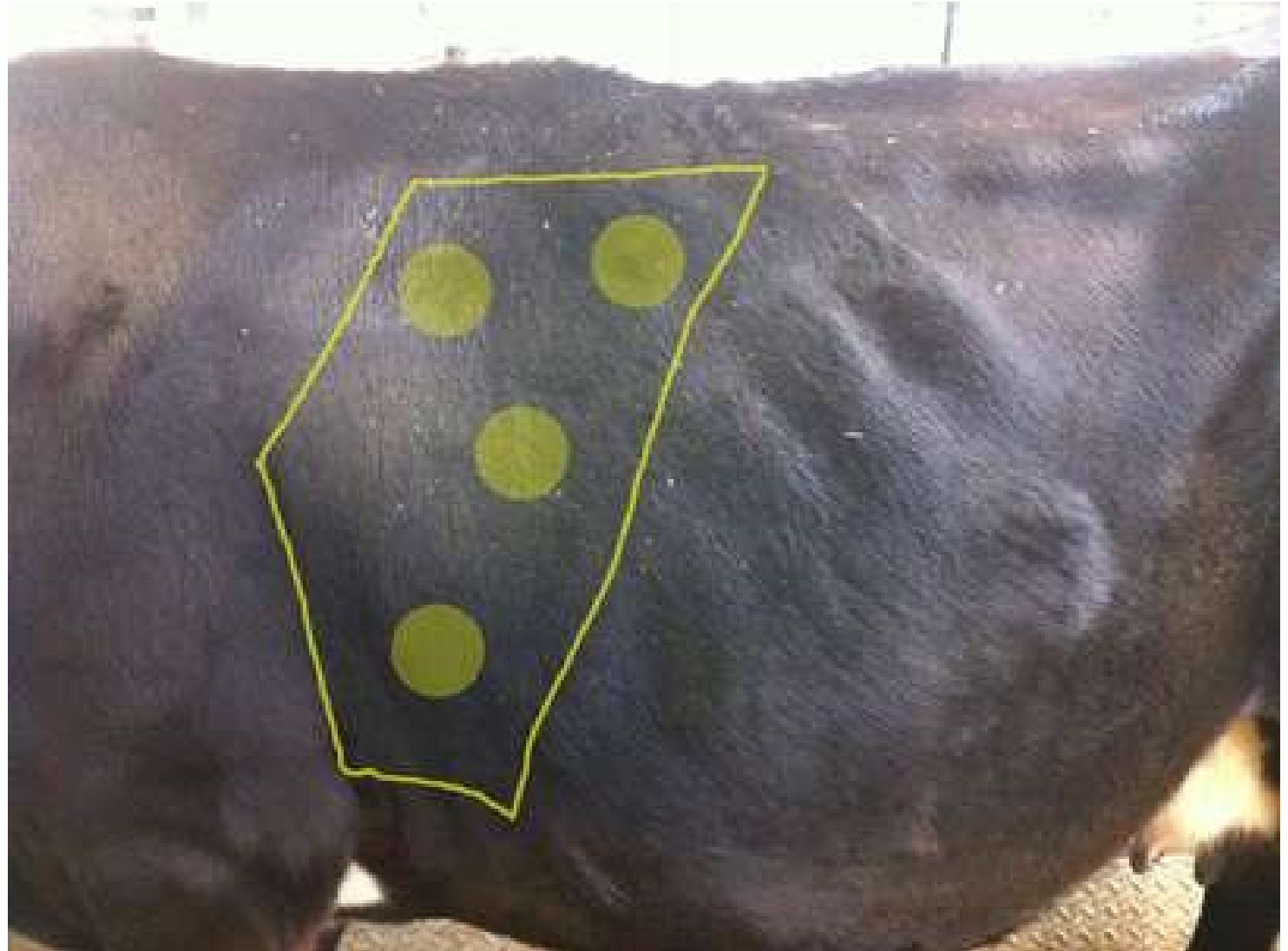
- Βραδυκαρδία/ ταχυκαρδία
- Βυθιότητα
- Αρρυθμίες
- Φύσιμα

- ▶ Ταχύπνοια /λαχάνιασμα
- ▶ Κρατά την αναπνοή μετά την εισπνοή
- ▶ Ροχαλίζει (θορυβώδης αναπνοή)
- ▶ Κυρίως κοιλιακή αναπνοή
- ▶ Καθόλου θωρακική αναπνοή
- ▶ Βήχας

- ▶ Αν το δέρμα κάνει παραπάνω από 2-3 δευτερόλεπτα για να επανέλθει είναι σημάδι αφυδάτωσης

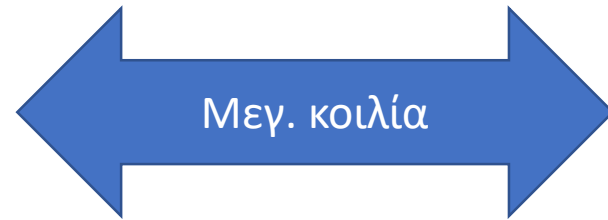
Ακρόαση

Βήμα 2: Εξέταση από την αριστερή πλευρά του ζώου

Φυσιολογική

- Άσκηση πίεσης με την γροθιά, πρέπει έχει ζυμώδη σύσταση
- Ακρόαση στο τρίγωνο του κενεώνα 2-3 συσπάσεις / 2 λεπτά

Μη φυσιολογική

- Συμπαγής ή σκληρή αίσθηση με την γροθιά
- Καθόλου συσπάσεις = ατονία

Βήμα 2: Εξέταση από την αριστερή πλευρά του ζώου

- Καρδιά :
 - η καρδιά βρίσκεται στην κάτω αριστερή πλευρά του θώρακά πίσω από τις 3-5 πλευρές.
 - Για την ακρόαση της τοποθετούμε το στηθοσκόπιο στο 4^ο και 5^ο μεσοπλεύριο διάστημα πίσω από τον αγκώνα.
 - Ο χτύπος της καρδιάς δημιουργεί δύο διακριτούς ήχους.
- Ο ρυθμός του καρδιακού παλμού πρέπει να παραμένει αρκετά σταθερός.
- Η απώλεια παλμών ή μια σειρά από πολύ γρήγορους ρυθμούς δεν είναι φυσιολογική.
- Οι αγελάδες με χαμηλά επίπεδα ασβεστίου στο αίμα τείνουν να έχουν πιο αργούς ρυθμούς και πιο έντονους ήχους.
 - Οι περιπτώσεις σοβαρής υπασβεστιαμίας θα έχουν πολύ αργούς ρυθμούς και μειωμένη ένταση ήχου.
 - Οπωσδήποτε ακρόαση καρδιάς κατά την χορήγηση ασβεστίου = αρρυθμίες και θάνατος
- Οι ήχοι τριβής και παφλασμού παραπέμπουν σε συλλογή υγρού στο περικάρδιο

Βήμα 2: Εξέταση από την αριστερή πλευρά του ζώου

- Πνεύμονες: θα πρέπει να γίνεται ακρόαση του πνεύμονα σε πολλά σημεία του θώρακα.
- Δύσκολα μπορούμε να ορίσουμε τι θεωρούμε φυσιολογικό κατά την ακρόαση, ειδικά σε ακρόαση μόσχων
- Οι υγροί ή ξηροί ρόγχοι υποδηλώνουν υγρό και πύον στους αεραγωγούς που συνήθως συνδέονται με βακτηριακές λοιμώξεις
- Σε ζεστό καιρό, η ταχύπνοια θα είναι φυσιολογική εκδήλωση.
 - Οι πνεύμονες θα ακούγονται πιο δυνατά, αλλά ο αέρας κινείται ομοιόμορφα.

Βήμα 2: Εξέταση από την αριστερή πλευρά του ζώου

- Η κοιλιά είναι ένας μεγάλος ασκός από μυϊκές ίνες.
 - Κινείται συνεχώς για να αναμειγνύει την τροφή και να βοηθά στις ερυγές και την προώθηση του βλωμού στο στόμα.
- Η Μ.κοιλιά έχει 2-3 κύκλους συστολής κάθε 2 λεπτά. Αυτό μπορεί να γίνει αισθητό και να ακουστεί κρατώντας ένα στηθοσκόπιο στο τρίγωνο του κενεώνα.
- Συνήθως κατά την άσκηση πίεσης με την γροθιά έχει ζυμώδη υφή.
 - Το εντύπωμα της γροθιάς που σχηματίστηκε θα εξαφανιστεί γρήγορα μετά την αφαίρεση της.
 - Η αντίσταση στην πίεση της γροθιάς ή η απαλή αίσθηση κλυδασμού είναι και τα δύο μη φυσιολογικά.

Βήμα 2: Εξέταση από την αριστερή πλευρά του ζώου

- ▶ Ακρόαση με επίκρουση για την διαπίστωση μετατόπισης ηνύστρου αριστερά.
 - Τοποθετούμε το στηθοσκόπιο στα μεσοπλεύρια διαστήματα και κάνουμε επίκρουση στην γειτονική πλευρά.

Επίκρουση και ταυτόχρονη ακρόαση

Μετατόπιση ηνύστρου-αριστερά

- Μετακίνηση του ηνύστρου αριστερά μεταξύ του κοιλιακού τοιχώματος και της μεγάλης κοιλίας στο ύψος του αριστερού κενεώνα.
- Αιτία: ατονία του ηνύστρου, που προκαλεί τη συσσώρευση αερίων στο εσωτερικό του και τη διάτασή του.
- Το διογκωμένο ήνυστρο πιέζεται από τον κεκρύφαλο και τον κοιλιακό σάκο της μεγάλης κοιλίας και σταδιακά μετακινείται προς τον αριστερό κενεώνα.
- Η ατονία του ηνύστρου
 - διατροφή με καρπούς δημητριακών που παράγουν, λόγω ζυμώσεων, πτητικά λιπαρά οξέα που αναστέλλουν την κινητικότητα του ηνύστρου
 - υπασβεστιαμία της επιλόχειας περιόδου που μειώνει τη νευρομυϊκή διεγερσιμότητα του τοιχώματος του ηνύστρου

Βήμα 2: Εξέταση από την αριστερή πλευρά του ζώου

- Τα βοοειδή έχουν χαλαρή προσκόλληση του δέρματος στον υποκείμενο μυ. Σε κανονικά ενυδατωμένα ζώα, το «πτυχωμένο» δέρμα θα επιστρέψει στην αρχική του επίπεδη κατάσταση σε λιγότερο από ένα δευτερόλεπτο.
- Στα ζώα η πτυχή που επιστρέφει σε > 3 δευτερόλεπτα είναι σοβαρά αφυδατωμένα και χρειάζονται ενδοφλέβια ή/και από του στόματος υγρά.

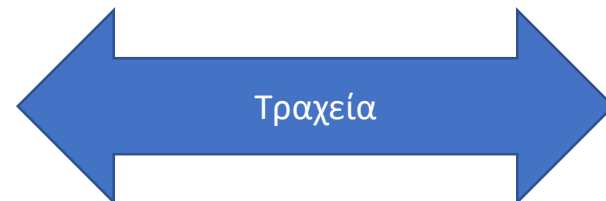
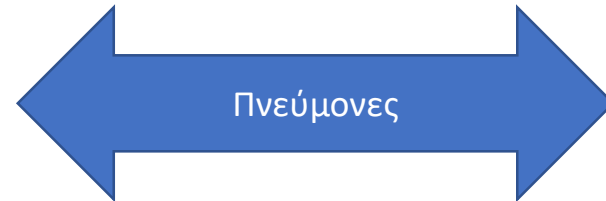
Βήμα 3: Εξέταση από την δεξιά πλευρά του ζώου

Φυσιολογική

- Πιο 'αχνοί' και σε βάθος ήχοι

- ▶ 18 - 32 αναπνοές/λεπτό
- ▶ Ομοιόμορφο πρότυπο αναπνοής
- ▶ Οι μόσχοι 20 – 40 / λεπτό

- ▶ Ξηροί ήχοι

Μη φυσιολογική

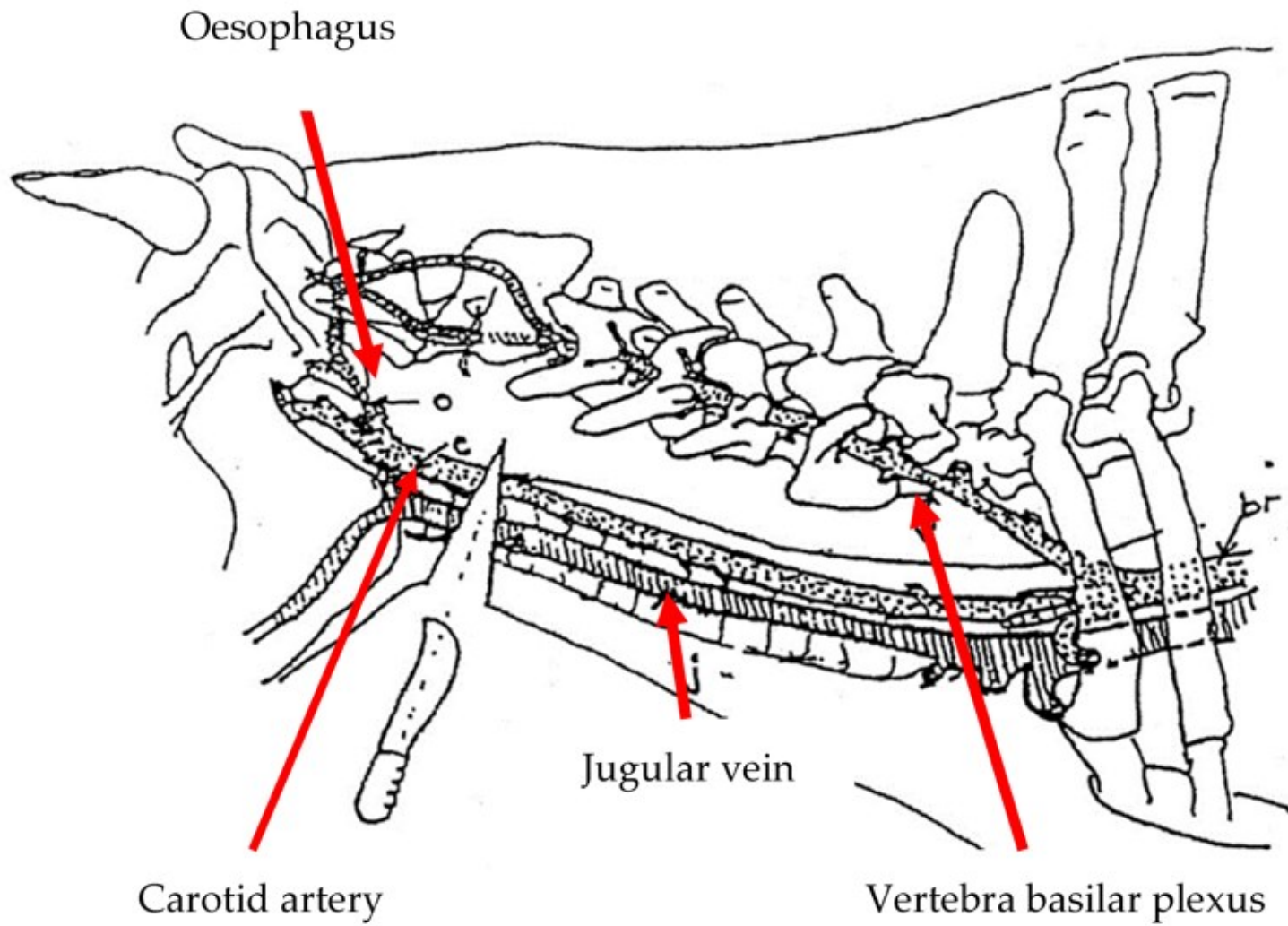
- Επιβεβαιώστε τα μη φυσιολογικά ευρήματα ακούγοντας ξανά αριστερά

- ▶ Ταχύπνοια /λαχάνιασμα
- ▶ Κρατά την αναπνοή μετά την εισπνοή
- ▶ Ροχαλίζει (θορυβώδης αναπνοή)
- ▶ Κυρίως κοιλιακή αναπνοή
- ▶ Καθόλου θωρακική αναπνοή
- ▶ Βήχας

- ✓ Θορυβώδης ροή αέρα

Βήμα 3: Εξέταση από την δεξιά πλευρά του ζώου

- Καρδιά: Όπως και από αριστερά, εκτός από το ότι πρέπει να τοποθετήσετε το στηθοσκόπιο πιο κάτω από τον αγκώνα για να ακούτε καλά. Οι ήχοι στα δεξιά δεν ακούγονται τόσο εύκολα.
- Τραχεία: Τοποθετήστε το στηθοσκόπιο στη μέση του λαιμού της αγελάδας στο κάτω μέρος. Η τραχεία είναι ακριβώς κάτω από την επιφάνεια του δέρματος. Η κανονική κίνηση του αέρα είναι απαλή, πιθανώς δυνατή, αλλά χωρίς σαφείς ήχους και τριγμούς
 - Μέσω της τραχείας ακούγονται ήχοι ανακλαστικοί είτε από την περιοχή του λαιμού είτε από τους πνεύμονες.
- Πνεύμονες: όπως και από αριστερά.
- Σφαγίτιδα: Ενώ ακούτε την καρδιά, παρατηρούμε τη σφαγίτιδα φλέβα.
 - Κανονικά η σφαγίτιδα δεν πρέπει να είναι εμφανής και μόνο η αυλάκωση στην οποία βρίσκεται είναι αισθητή. Όταν οι βαλβίδες της καρδιάς δεν λειτουργούν σωστά (βαλβιδοπάθεια ή ξένο σώμα) η σφαγίτιδα μπορεί να διαταθεί με αίμα ενώ η αγελάδα στέκεται.
 - Μπορεί να δείτε ένα κύμα στη σφαγίτιδα σε συγχρονισμό με τον καρδιακό ρυθμό.

Βήμα 4: Εξέταση κεφαλής

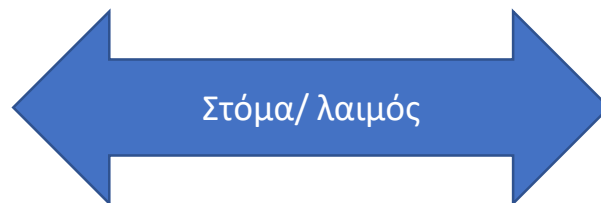
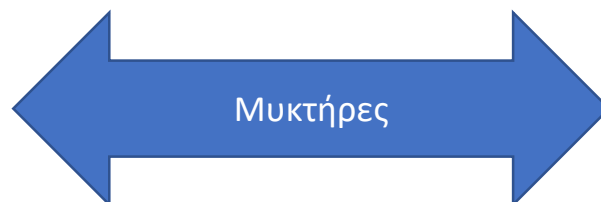
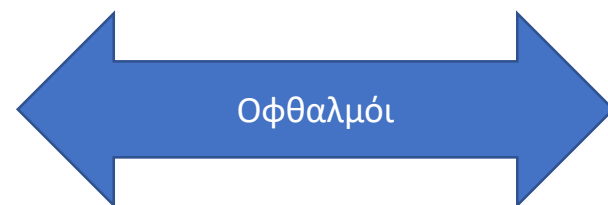
Φυσιολογική

- Ζεστά
- Όρθια / με τόνο

- ▶ Καθαροί
- ▶ Χωρίς εκκρίσεις
- ▶ Ανοιχτή κόρη

- ▶ Καθαροί
- ▶ Έξοδος και είσοδος αέρα και από τους δύο ρώθωνες

- ▶ Κανονική εμφάνιση
- ▶ Χωρίς δυσσομία
- ▶ Προσδιορισμός ηλικίας

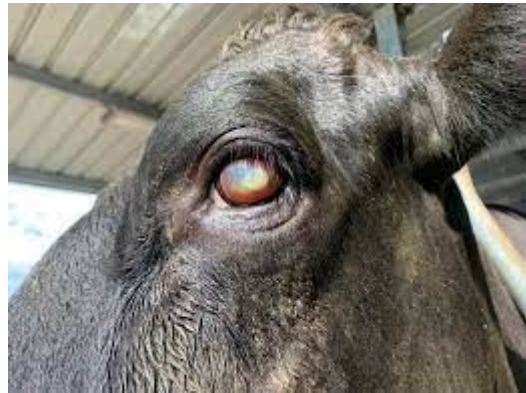
Μη φυσιολογική

- Κρύα
- Άτονα

- ▶ Θόλωση κερατοειδούς
- ▶ Πυώδες έκκριμα
- ▶ Διογκωμένα βλέφαρα
- ▶ Μικρή κόρη (σε σκοτάδι)

- ▶ Θορυβώδης ροή αέρα
- ▶ Στενή / δύσκολη ροή του αέρα

- ▶ Διογκώσεις
- ▶ Δυσσομία

EP1 – Ear held upright, above the focal cow's head and neck, with the ear pinna faced either forwards or rotated to the side

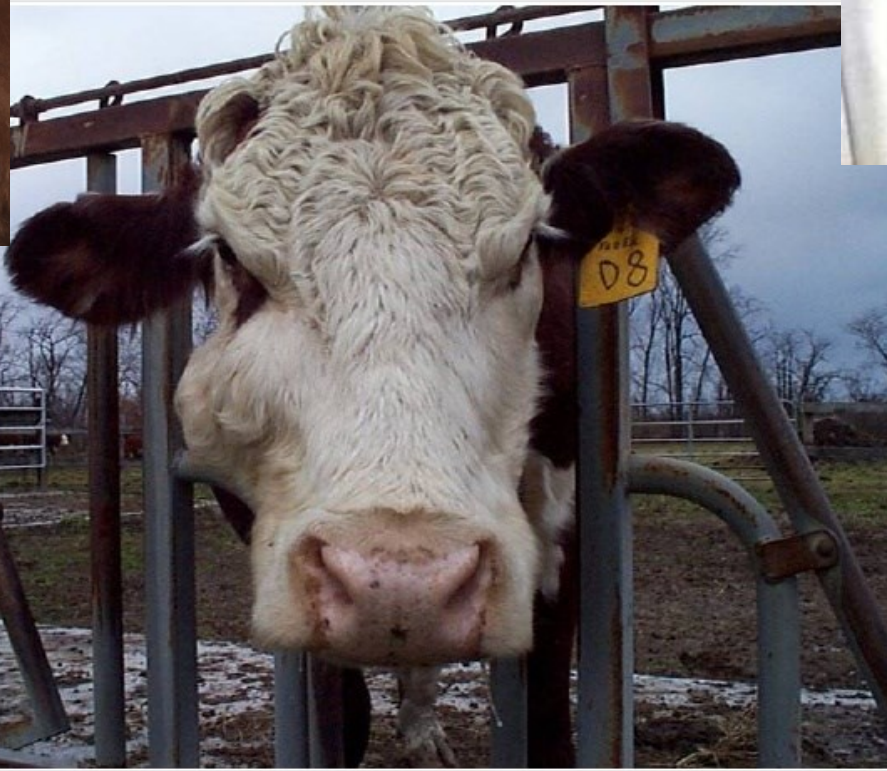
EP2 – Ear pinna directed forwards, in front of the cow, with the ear held horizontally

EP3 – Ear held backwards on the cow's head, but not passively drooping or upright

EP4 – Ear hung down loosely, naturally falling perpendicular to the head, with the ear pinna facing downwards

Βήμα 4: Εξέταση κεφαλής

- Αυτιά: Τα ψυχρά αυτιά σχετίζονται με χαμηλά επίπεδα ασβεστίου στο αίμα ή τουλάχιστον με κακή κυκλοφορία στα άκρα
- Οφθαλμοί: Μια φωτεινή πηγή θα πρέπει πάντα να χρησιμοποιείται για να εξετάσετε τα μάτια.
 - Η κατάσταση ενυδάτωσης μπορεί να εκτιμηθεί από τη θαμπάδα της επιφάνειας του ματιού ή του κερατοειδούς και το βαθμό που το μάτι έχει «βυθιστεί» στο κεφάλι.
 - Το κοκκίνισμα και το πύον μπορεί να συσχετιστούν με αναπνευστική νόσο, τοξιναιμία ή μόλυνση των ματιών.
 - Τα πρησμένα βλέφαρα μπορεί να υποδηλώνουν αλλεργική αντίδραση σε εξωτερικά ερεθίσματα.
- Μυκτήρες: Η δυσάρεστη οσμή από τη μύτη μπορεί να υποδηλώνει λοιμώξεις των κόλπων, αποστήματα στο λαιμό ή σοβαρή πνευμονία.
 - Έλεγχος ροής και από τους δυο μυκτήρες.
- Στόμα/λαιμός:
 - Οι αγελάδες πρέπει πάντα να αναπνέουν από τη μύτη τους, εκτός εάν έχει υπερβολική ζέστη και αναπνέουν με ανοιχτό το στόμα για να δροσιστούν.
 - Η υπερβολική έκκριση σίελου πρέπει να συνδέεται μόνο με λαχάνιασμα με ανοιχτό στόμα λόγω υπερθερμίας.
 - Έλεγχος για τυχόν οιδήματα ή διογκώσεις γύρω από το πρόσωπο ή τις γνάθους.
 - Ψηλαφούμε γύρω από το λαιμό για διογκώσεις ή ενοχλήσεις.

Κλινική εξέταση βοοειδών

- Κλινική Εξέταση Βοοειδών ΚΑΝΟΝΑΣ 1
- Σε κάθε περίπτωση διαπίστωσης πυρετού, υποψία:
 - α) πνευμονίας
 - β) τραυματικής κεκρυφαλοπεριτονίτιδας
 - γ) μαστίτιδας
 - δ) μητρίτιδας

Κλινική εξέταση βοοειδών

- ΚΑΝΟΝΑΣ 2
- Σε κάθε περίπτωση διαπίστωσης
 - Πυρετού,
 - αυξημένης συχνότητας καρδιακών παλμών
 - αυξημένης ή φυσιολογικής συχνότητας αναπνοών
 - Υποψία λοίμωξης

Κλινική εξέταση βοοειδών

- ΚΑΝΟΝΑΣ 3
- Σε κάθε περίπτωση ανορεξίας ή πεπτικών διαταραχών που συνοδεύονται με φυσιολογική θερμοκρασία και αυξημένη ή φυσιολογική συχνότητα καρδιακών παλμών / αναπνοών
 - Υποψία μετατόπισης ηνύστρου ή δυσπεπτικής οξέωσης.

Κλινική εξέταση βοοειδών

- ΚΑΝΟΝΑΣ 4
- Σε κάθε περίπτωση που έχουμε αυξημένη συχνότητα αναπνοών σε τιμές που πλησιάζουν τη συχνότητα καρδιακών παλμών του ζώου
 - Υποψία προβλήματος στους πνεύμονες

Κλινική εξέταση βοοειδών

- Πάντα ελέγχουμε για
 - Μετατόπιση ηνύστρου αριστερά
 - Τραυματική κεκρυφαλοπεριτονίτιδα
 - Δυσπεπτική οξέωση

Τραυματική κεκρυφαλοπεριτονίτιδα

- Ο κεκρύφαλος κείται πάνω από την ξιφοειδή απόφυση του στέρνου.
- Τραυματική κεκρυφαλίτιδα λόγω τρώσης του τοιχώματος του κεκρυφάλου από αιχμηρά μεταλλικά αντικείμενα (π.χ. σύρματα με τα οποία δένονται τα δέματα σανού).
- Συσπαστικότητα του κεκρύφαλου, προώθηση διαμέσου του τοιχώματός του και διάτρηση
 - περιτονίτιδα και περικαρδίτιδα.
- Έντονο άλγος, το οποίο ανιχνεύεται με την άσκηση πίεσης στην περιοχή της ξιφοειδούς απόφυσης,
 - Βογκητά, δυστροπία, βίαιες κινήσεις

Επίλογος

- Η κλινική εξέταση στοχεύει κυρίως στην εκτίμηση της φυσικής κατάστασης του ζώου
- Οι λογικές αλλαγές στη θεραπεία πρέπει να βασίζονται σε φυσικές εξετάσεις, στην όρεξη και την παραγωγή γάλακτος της αγελάδας και στην προηγούμενη εμπειρία της αγέλης